

No més frets sense febers.
No més febers sense frets.
 Los drets individuals son imprescriptibles, legislables e ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, es cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí ahont comença la llibertat ajena. Es licit, donchs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • La resignació que predican las religions no es més que la fórmula del engany ab que s'preté perpetuar la injusticia social en lo mon. • Las religions son caixas d'ahorros que viuen de la estafa d'admetre capitals en la terra, assegurant pagar crescuts interessos al cel.

PERIÒDICHI POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA
 defensa 'ls principis liberals més avançats, sense atenuants de cap mena. • La TRAMONTANA es anti-religiosa de totes las religions, porque totes son igualment dolentes y depressives para la dignitat y la inteligencia humana. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més adelantat contra 'l més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi 'l modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint los interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectori.

PREUS DE SUSCRIPCIÓN
 Espanya, 1 pesseta trimestre.— Extranjer, 2
Las inscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.ª: BARCELONA
 País pagua s'admeten libranças del Giro Mútuo, lladres de facil embro y sellos de 15 céntims. No s'admeten libranças especials de periódichs

PREUS DE VENTA
 Número solt, 5 céntims.—30 exemplars, 1 pta.
Sort a llum puntualment cada dissabtes

GATS DE MAR

Afanada per sorpresa
 fuig la barca mar enllà...

¡la carbassa que li donan
 ni li serveix per nadar!

LO DISCURS D' EN PI I MARGALL

Haver parlat del discurs d' en Castelar sobre lo socialisme i no fer lo mateix ab lo del Sr. Pi seria una injusticia i una inconveniència, perquè mentres lo del primer sol era un himne à las estrelles, al èter y à la grandiositat de lo desconegut, lo del segon es verdader discurs sobre la qüestió social, y sas afirmacions y sos arguments no fugen may de la importantíssima qüestió que l' orador s' havia proposat desenrotllar.

Aquest discurs, pronunciat lo dia 28 del prop passat Juny en lo Casino Federal de Madrid, no es en extensió gayre més que una decima part del que feu en Castelar, y això no obstant, pot ben assegurar-se que l' discurs d' en Pi, tot sustancia, argumenta y afirma més de deu vegades més que l' d' en Castelar sobre la qüestió debatida. Anem donchs à analisar-lo lleugerament, ja que ferho ab un xich d' extensió es impossible dada nostra falta d' espay y la sobra de matèria pera tractar que 'ns dona tan notable discurs.

Comença en Pi, com es en ell de costum, entrant de cop en matèria sens introitos rampions com fan los oradors florits y 'ls adoztenats, y fa constar que las ideas que va à exposar son las sevas propias y no las del partit, perquè com à home de partit se atè à lo per ell acordat.

Entrada luego de ple al assumpto y reconeix la existencia de la qüestió social per la imperfecció de la organizació económica de la societat d' avuy, y 's fa càrrec del caball de batalla de la qüestió, de la propietat de la terra, sobre la que 'n diu lo següent:

Se ha hecho de la propiedad una institución, por decirlo así, metafísica. El propietario, en virtud de un título jurídico, es dueño de la tierra, labreta ó no la labra, conózcala ó no la conoca, conseruela en su poder ó póngala en ajenas manos por el arrendamiento ó la enfiteusis. Haga con ella lo que quiera, la posea à perpetuidad y pueda transmitirla à sus más remotos descendientes. No la labra, y, sin embargo, percibe, bien en metálico, bien en especie, la mayor parte de los frutos.

En cambio el que la cultiva y la fecunda con el sudor de su frente, aquel sin cuyo esfuerzo sería la tierra completamente improductiva, aunque la labra durante la vida y la sigan sus descendientes trabajando, no adquiere sobre ella derecho alguno, como no sea el de hacerse pagar las mejoras que haya realizado. No llega en siglos de siglos à ganarla y adquirirla como dueño. ¡Es eso justo! Para mí es la suprema injusticia.

No pot fer-se més categòrica condemnació de la propietat individual de la terra, y precisa fer constar que en Pi en aquest punt està del tot conforme ab las afirmacions de totas las escuelas socialistas.

Passa luego à analisar la justicia de la propietat de las minas, de la terra mineral, que diu ell, y la troba tan injusta com la propietat de la terra vegetal, y tan exigua la recompensa que pel salari 's dona al minayre ó al agricultor, que al final del período aquell afirma que allò es una gran injusticia.

Analisa luego 'la mala de la industria, y... escoltem lo que 'n diu ab molt pocas paraules:

El capital retira todos los beneficios en la industria; el trabajo del hombre figura entre los gastos como la máquina y la bestia de carga.

Donchs quan lo treball del home, quan lo fruyt del esforç del ser pensant està equiparat, com à gasto, à la màquina y à la bestia de carga, se comet també per part del capital la més indigna de las injusticias contra la dignitat y la personalitat humana: d' aquests treballadors.

Passa à continuació à tractar à fondo la qüestió del salari, del que afirma que may com à recompensa del treball guarda proporció ab l' esforç gastat pel treballador pera obtenirlo, y que com à mercaderia lo treball del home està subjecte à la ley de la oferta y la demanda, considerant inútil sobre aquest punt totas las prescripcions legals y tots los acorts que s' hi pugen pendre, perquè si 'ls brassos faltan pujaran los salaris y si 'ls brassos sobran los salaris baixaran à impuls de la competencia que ells ab ells se faràn los brassos parats. D' aquí resulta que es una verdadera utopia, tal com està avuy lo mon, parlar al obrer de la llibertat del treball. Escoltem lo que 'n diu en Pi:

Así cuando oigo de boca de ciertos hombres que deben dejarse à la libertad las contiendas entre el capital y el trabajo, no puedo dejar de sonreirme. No las decide la libertad, sino la implacable ley de que yo vengo hablando.

La y decidit al jornaler, padre de una más ó menos numerosa familia, que no tiene hace días donde ocupar

sus brazos, que no se preste en manera alguna à trabajar por menos del minimum establecido para el salario, se prestará à todo en el fin de callar su hambre y el hambre de sus hijos. ¡Será en él la libertad lo que constataré No, sino la fuerza.

Encara hi ha més. Sr. Pi; y es que aquesta tan cacarejada llibertat del treball, que si hi fos resultaria ilusoria, ni aixís ilusoria y tot existeix. Sempre l' Estat garanteix aquesta estrafalaria llibertat auxiliant al capital en contra del obrer, ja sent reclutar treballadors per la policia pera ocupar plassa de huelguista, com se feu en la darrera huelga de tramvys d' aquesta capital, ja perseguint als obrers més animosos baix pretext d' ordre públic per més que res s' haja desordenat, ja enviant soldats à treballar com actualment se fa al port de Tarragona pera matar la huelga dels treballadors de la carga y descarga d' aquell moll. Per això es que l' obrer conscient té una terra endiablada al Estat y al principi d' autoritat: per lo que sempre 'l perjudica directament.

Dels mals socials ne fa l' Sr. Pi lo següent resum:

Basta decir que gracias al creciente predominio del sistema capitalista, nado el cual vivimos, los hombres todos han venido à quedar divididos en dos grandes categorías: la de los heredados y la de los desheredados, la de los que pueden vivir sin trabajar y la de los que aun trabajando viven penosa y con segura vida, la de los que consideran el trabajo como la mayor de las desdichas y la de los que han de mirar como la mayor de las desdichas la falta de trabajo. Uno de los primeros categorías son pocos, los de la segunda infinitos, y muy digno de ser el que no va bajo el brillante ropaje de las ciudades populosas la más aflictiva y ator mentosa.

Exposats ja 'l mals de la societat, exposada la divisió de classes que 'l capitalisme imposa à las societats civilizadas d' avuy, passa luego l' Sr. Pi à buscar lo remey à aquests mals, y aquí 's no à un gran cambi en la simpática personalitat del orador, que ab mà de mestre ha senyalat la qüestió social y lo que la produheix, fent lo qual no parlava com à home de partit, sino com à pensador, y que al proposar remeys torna à ésser l' home de partit, il·lustrat si y conlitorador de lo que tracta, però també desequilibrat al senyalar los mals com à pensador, del procurar lo remey com à polifich. En una paraula, lo Pi jefe de partit està molt per sora del Pi filosof. Anem à demostrarho.

«Lo remey de tan fondos mals, diu en Pi, es difícil; curarlos de hop, impossible.» Bueno, concedit; però ja que hi ha remey, precisa anar lo à buscar, però anar à buscar lo ho, lo definitiu, lo radical, encara que s' tardí una miqueta més, y naturalment que això vés perjudici d' anar de moment aliviant al malait ab tots los lenitius que la ciencia aconselli.

Apart las reformas propuestas pel partit federal, creu en Pi que 'l remey se té de buscar en la correcció de nostres còdichs. Però home de Deu, si vostè ja 'ns ha dit que son inútils totas las prescripcions legals pera millorar los salaris, perquè aquests se regulan per la implacable ley de la oferta y la demanda ¿à qué esperar remey d' una correcció de Còdichs, que ni desamortizarian la propietat ni abolirian los salaris? Podria tal vegada ser això un lenitiu, però no un remey.

Continúa en Pi proposant curatius à la qüestió social y s' afeia també à fer participar al obrer de las ganancias dels negocis en la producció, dihent:

Cada taller, cada establecimiento industrial ó agrícola, constituiria una asociación en que tanto el capital como el trabajo gozarían proporcionalmente de los beneficios que se obtuvieran.

Certament que això fora un pas endavant, pas que resultaria més ó menos bo ó dolent segons lo tant per cent de ganancias destinat al capital en proporció al destinat al treball. Però, qui té d' implantar aquesta innovació? ¿los treballadors? ca, si demanant un petit augment de sou ó rebaix d' horas ja casi cap capitalista ó burges vol escoltarlos, ¿com dimontri acceptarian donar part de sas ganancias al obrer, tenint aquest per conseqüència d' intervirndre 'ls llibres y fiscalisar los negocis, no sempre nets, de las classes poderosas? ¿Qui, donchs, podrí ferho? ¿l' Estat? menos; lo capitalista li diria que ell es amo à casa seva y que en sa de la seva llibertat no li donava la gana de deixarse ficar extranyos en los seus negocis. No queda, donchs, més que un que ho puga fer: lo mateix capitalista. Y creu en Pi que 'l capital se brindaria à deixarse invadir bonament pel treball, pel gust de donar satisfacció à aquest ab merma de sos omnipotents privilegis? No, això no ho creu en Pi, perquè coneix molt be la qüestió. Descartat ja 'l remey com à tal, no cal, donchs,

fixarse en sos details, com era 'l fer anticipo als treballadors à compte dels futurs beneficis.

La prova de la poca fe de tal remey té 'l mateix Sr. Pi, se troba à continuació, al dir:

No desconozco que muchos jornaleros se niegan à compartir los beneficios con el capital, y quieren, como dicen, cobrar íntegro el producto de su trabajo. Fíjense en que, pues la tierra es común à todos los hombres, toda propiedad privada es ilegítima; y, pues el capital se ha formado por la merca que se le ha hecho sobre su al precio de su trabajo, el capital les pertenece de riguroso derecho.

Y es clar, home, y es clar! Y veu com vostè mateix no s' oposa à això, puig defensa débilment al capital dihent que s' ha desenrotllat à la sombra d' antigas lleys y que porta molts sigles d' existencia pera que de cop y volta se 'l anul·li y se 'l consideri un assauter il·legítim? No regateiem la paraula. Lo capital es il·legítim en general ó à lo menos relativament per vostè. Donchs mentres no 's posi remey à aquest irritant abús, subsistirà la injusticia en lo mon. Y no fassi argument contra la revolució social del

«Están tan desarmados la propiedad y el capital, cuando se precucen los que imperan y mandan!

perquè ben armats estavan la noblesa y 'l clero en lo sigle passat, ben be que eren los únichs que imperavan y manavan, y no obstant la Revolució francesa tallà 'l cap dels reys, de molts nobles y molts clergues, y proclamà 'ls drets del home.

Altra cosa ja 'ns sembla, com à remey, lo que proposa més avall: la amortissació de la propietat y del capital, indemnissant las colectivitats productoras als actuals propietaris y capitalistes. Podriem en això dissentir sobre la qualitat ó quantitat de la indemnissació ó 'ls medis de portar-la a terme, però reconeixem que això es un remey, tant més d' acceptar si, com creu en Pi, ell pogués evitar lo gran daltibaix d' una tan tremenda com inevitable revolució social. Mes en això sols temem que, igual que ab la participació de las ganancias, la propietat y 'l capital, avuy senyors del mon, no voldrián rebatixarse à pactar la amortissació ab los productors, y si fos necessaria una revolució social pera obligarlos à amortisar, després de la victòria ja no procediria la indemnissació. Creyem que 'l Sr. Pi no podrà per menos de trobar lògichs aquests arguments, fills de las ideas que professem los treballadors.

Fa luego l' orador una disquisició històrica en apovo de sa tesis, y entra després à un dels punts més escabrosos de sos discurs: à analisar la anarquia y 'l colectivisme de que son partidaris los treballadors. Aquí torna en Pi, segons nostre particular concepte, à deixar de ser per un moment home de partit, home de passions, pera donar pas al home pensador. Comença dihent que el 'n farà als obrers la injuria de voler entendre la anarquia en lo sentit que vulgarment sol donarseli, y diu:

Por la palabra anarquía entiendo que los trabajadores persiguen, más bien que la supresión de todo poder, la transformación del poder político en poder económico. Quisieran en mi opinión hacer surgir el poder de la organización de las mismas sociedades trabajadoras y hacerlo ejercer por las comunidades de las diferentes federaciones de artes y oficios.

Això mateix. Aquí no hi ha més que 'l regateig de la paraula poder. Mes per nosaltres, que sabem que 'l nom no fa la cosa, igual nos té que à la organizació de la societat baix la base del productor y de la federació de llibres associacions de llibres productors se li digui Poder econòmic, com que se li digui Estat, com que se li digui Anarquia. Repetim que 'l nom no fa la cosa, y 'l Sr. Pi, encara que haja pogut variar lo nom, ha accertat la cosa.

Continuem lo escoltant:

La anarquía así entendida es uno de tantos sistemas como se han concebido para constituir las sociedades, y no deja ya de haber ejercido influjo en la resolución de problemas políticos.

Ja ho senten los que pensan que l' anarquisme es una especie de menja-criaturas: y dels homes de més talent d' Espanya y que no es anarquista, diu que «l' anarquisme es un dels sistemes concebuts pera constituir las societats, y que ja ha exercit influència en la resolució de problemas polítichs.»

Quina lístima que en Pi, pera fugir massa del anarquisme, digues en son discurs lo final de lo que segueix!

Pruebame que los trabajadores dan à la palabra anarquía un especial sentido lo hecho de haber creado en su propio concepto que yo escribí hace treinta y cinco años. Partiendo del principio de que el hombre es fuente de su propio certidumbre, raíz de su moral y de su derecho, y autónomo en su pensamiento que en su conciencia, le supone ingobernable en un libro de texto.

Aquell redactor ó col·laborador de *La Esquella* que firma Xavier Alemany se veu que te esperit de controvertir idees, cosa molt laudable, y no deixant exposar les sevas en oposició a las nostras en lo periódich que li publicà sos primers escrits sobre la qüestió obrera promoguda pel 1.^m de Maig, se resigna a escriure cartas, per allò de que qui no pot beure enuma lo tap.

Homie, si en això pot trobar gust y tracta de ferho sens acudir al insult ni a la mala fe com feu en sa primera carta, donguims son nom verdader (si es lo que sabem un pseudònim) y direcció per contestarli, y procurarem ferli veure, fins perdent un temps preciós que necessitem dedicar a nostres quefers, com en sa darrera carta y en sa pròxima agafa l' rave per las fulles perque no coneix ni l' a b e de nostras idees. Ja ho té eníes.

237

Llegeixo en un telegrama de Tarragona, parlant de la huelga que 'ls obrers de la carga y descarga sostenen en aquell port:

El governador civil se personó esta matñana en el muelle, suplicando al comandante del caserero *Bizaco* cediera fuerza para cargar algunas pipas de vino con destino a Buenos-Ayres del comerciante Bealigo. L'ope. Esta operació se llevà a cabo per la tripulació del caserero con toda tranquilidad.

Aquesta es la manera com l' Estat se manté neutral en aquestes qüestions y l' modo com queda garantida aquesta irrisoria llibertat del treball de que 'ns parlan eminencies com en Castelar.

Ab això y engarriolar la meytat dels huelguistas queda la llibertat garantida. Y 'ls governants tan descansats.

PAUPERISME Y CRISTIANISME

IX E ÚLTIM

Hem arribat al terme de nostre treball.

En nostre primer article nos proposarem estudiar:

1.^m Tèssis: « Pera que 'l cristianisme sia verdader, es necessari que la miseria y 'l crim sian eterns. »

2.^m Antitèssis: « Lo progrés es una perfecció individual y social relativa que camina a la perfecció absoluta. »

A la profecia de Cristo:

« Sempre hi haurà pobres entre vosaltres. »

Hem oposat la fórmula revolucionaria del proletariat:

« No hi ha drets sense debers, ni debers sense drets. »

Queda demostrat en lo curs d' aquest treball que 'l fruyt del Evangelí a través dels sigles, lo mateix en la branca catòlica que en la protestant, ha sigut la consagració de la explotació y de la tirania, per quant malgrat sa prolongada dominació sobre las nacions civilizadas nos trobem avuy com en l' any primer de la era cristiana y últim de la pagana dividits en pobres y rics, privilegiats y desheredats, y si hi ha diferències se deuben a las conquestas revolucionarias, obtingudes sense contar ab la religió cristiana y encara lliuyant contra ella.

Proban aquesta afirmació, ademés dels arguments exposats en anteriors articles, las següents consideracions:

1.^m L' epogeo del catolicisme se troba en la bàrbara època de la Edat Mitjana, en la qual arribaren poch menos que a oblidarse las nocions de la ciencia y del art antics produhíntse després lo Renaixement que va plantejar, entre otras grans cosas, lo lliure examen y per lo tant la guerra contra la fe.

2.^m La Reforma, ó sia la acceptació del text del Evangelí sense la interpretació del dogma catòlich, no fou suficient pera entrar plenament en la via del progrés, per quant lo mal no estava en una mala-interpretació de la doctrina evangélica, sino en la doctrina mateixa: la proba material y tangible la tenim en las nacions protestants; exemple Alemanya, Inglaterra, Estats-Units, abont la divisió de pobres y rics se troba més accentuada que en las mateixas nacions catòlicas, sent horrible contrast lo desenvollop de ciencias, arts y opulencia dels privilegiats, ab la miseria é ignorancia de las capas inferiors de la actual societat.

Lo cristianisme feu la critica de la societat pagana juintjant solament per sos efectes, pero sense tenir en conta la base en que aquella se sostenia, y al plan naturalista y humanitari que servia de fonament a la mitologia, oposà un misticisme antinatural é inhumà que desvià d

la humanitat del curs del progrés, donant per resultat setze sigles de retràs y quatre de lluytas revolucionarias.

En aquest període de vent sigles que inclouhen guerras de conquesta, guerras de rassa, guerras religiosas, absolutisme autocràtic, dominació teocràtica, feudalisme, devastacions, rones, y per sobre de tot la continuació no interromputa del pauperisme baix la forma de esclavutge, servitut y salariat, domina 'l cristianisme, al principi adulant als pobres pera adquirir prestigi y ferse partidaris, y després imperant sobre tots los Estats y tiranisant al mon.

Brotts del cristianisme son lo monaquisme y 'l jesuitisme, institució la primera que ha sigut com un enorme parasit social que ha suciat la sanch del mon civilizat desde 'l sigle III, y la segona, que ve, fa tres sigles, sembrant la hipocresia y la ignorancia al lo malvat propòsit d' arribar a la dominació absoluta dels pobles subyugats per lo catolicisme.

Nostra conclusió, donchs, es la condemna del cristianisme com a causa de tots los mals socials, y excitem als treballadors a que 'l considerin com al obstacle més poderós que existeira pera realisar sa completa y absoluta emancipació social.

Textes en Espanyol. — La Compañía Franciscana inaugura sus funciones ab la ópera del mestre Supplé *La serja de Felicitat*, obra Russa y que no tingué l' èxit que tushom esperava. Després han tingut que recórrer al repertori antic, y la tenim *Isaac* y prompte tornarem a veure *Donna Juana*. La companyia en conjunt no val gran cosa.

Textes Catalans. — Ab la ópera de Donizetti *Polito* debutà un tenor que 's diu Parelli; lo públich no va estar descensat ab las demostracions de desagrado pera lo debutant, puig totas las notas agudes resultaven desahinadas. Lo Sr. Sotora y la Sra. Ferni molt aplaudits en *La Africana*, aixis com també la Sra. Muñoz y 'l Sr. Roura en *Gi Hugonotti* y en totas las óperas en que hi prenien part la Sra. Casari y 'ls Srs. Carbonell y Fall.

Textes en Francés. — La Compañía Cereceda està desacreditada. *Los Fuelleros* es una sarsuela en tres actes digna d' ésser viudada, com va ser, y no volguent saber síngü 'l nom de los autors. Si la obra no val, lo desdenyoy fou desgraciad. *La claque* treballat d' una manera prodigiosa.

Cuento Escocés. — Fins aquí no havíem vist verdaders artistes gimnásticos (si es que son artistes tots aqueusos que fan cabrioles y salts mortals). Mr. Justin es un imitador de Trewey, aquell equilibrista que causà admiració per la netetat de sos treballs; després havém vist molts altres equilibristas, pero molt poch han arribat a fer lo que Mr. Justin. Las germanas Chierini cedid nit més aplausos.

Textes Novatats. — Molt pocas obres originals havia estrenat la Compañía de Mario en la present temporada, puig *Al mejor cañador*... me sembla arreglo de la coneguda comedia italiana *Oro e arropello*. La novetat d' avuy es una comedia en tres actes y en prosa, *El primer chupé*, deguda a D. A. Sanchez Pérez. Representa un jove aprint del colieg y presentat a la societat, que se enamora de la primera dona que trobe; mes as il·lusions van per terra, pensa tornar al colieg, ingressar a un convent, etc., pero torna a sa casa abont lo cridan l' amor y la alegría. La obra está escrita ab valentia y los artistes que la desampnyan lo fan ab naturalitat; los personatges de la comedia son sans de vida real. Lo jove Sr. Garcia Ortega desampnyo molt bé lo paper de protagonista, la Seta. Martinez y la Sra. Guerra molt aplaudidas, aquesta última en la escena del tercer acte quan reixasse a son fill després de haberlo besat ab carinyo; los Srs. Mario, Sánchez del León y Rosell treballant ab molta veritat. L' autor aplaudit frènticament.

LEOPOLDA G.

LA TRAMUNTANA

Ja torna LA TRAMUNTANA, torna a bufar molt més fort per camps, ciutats, boscos, vites, en alas de l' immens goig de sembrar per tot abont passa de llibertat la lievor.

Lievor, que, per més que 'l clero en forma de casc erudit toqui 'l pàmpol, y amigoli la brotada, queda 'l tronch.

Tronch que cobra nova vida quan se 'l deixa ja per mori: tronch que torna a engalanarse, y ab se sera nutreix brots, brots que poden, si la traxlacion, prestatre ombra y donar goig al viatjer que l' ombra busca per lliurar de calent sol, y reposant una estona següi avuy ab més vigor.

Bufa, Tramuntana, bufa. Bufo, bufo fort; ben fort.

No respectis, TRAMUNTANA, lo que es negre al llum de sol,

lo que está sempre entre boyras, lo que en si la es misterio, lo que s' ha de creure a cegas, lo que may dona rabó de son acio, y s' aspira empujant de fusts un tras, que, crechal sol fernos crever que los tenim de crever tot. Y ea tant qui tal lley predica, sota 'l veust, ab rencor, infamant punyal amaga per pegá a traxió mil cops. No paris, no 's traxa, de bufa ab valent esforç fins que 'l casc negre maldich se perdi de rassa y nom, nos que per tot arreu brilli de la llibertat lo ad.

Bufa, TRAMUNTANA, bufa!
Bufa, bufo fort; ben fort!

GABARITO GABARITO

Un rebombori de trenta mil cardenals va armar-se fa poch dies al palau del Vaticà de Roma. Acabava d' esmorzar ab tota tranquilitat lo pare de tots los catòlics, quan va sentirse un mal-de-ventre que 'ls àngels s' hi recargolavan. Cridan corrents al primer matassano de la casa, y lo cap visible de la Iglesia de Jesucrist li diu:

« Senyor doctor, me trobo d' una manera que m' sembla que acaban de donarme la bola.

Y dessegüit lo galeno n.º 1 corre a la cuyna papal y passa revista als empleats culinaris y a las cacerolas que acabaven de servir, resultant de tal registre que l' infalible s' havia cruspit uns espàrrechs passats de moda que feyan vessar estrepitosament lo cul de la caldera de la més potentissima y celestial fabrica d' indulgencias al per major.

Y si 'l lector vol saber com se curà 'l mal que 's feu, y donant gracias a Deu... y despatant el cuyner.

238

Los carrincons de Vilassar de Mar, sortiren lo diumenje de la setmana passada a la tarde, ab manifestació pública, exhibint un COR que en forma de baldia pintada de mangra figurava en un pendó, y enlo pit de tota la borregada.

Com aquesta pobla gent fa com las ratas-pinyades, que ab la llum del sol no saben veure per abont caminan, tingueren necessitat de ataxa encensat, per por, sens dupre, de no tancar-se lo nas contra alguna cantonada.

Dita comitiva no baixava de tres cents, entre mascles y femelles, y se assegura que son mil y pico los associats, pero la major part per forsa y sens voluntat, conforme ho demostra lo número dels manifestants que assistiren al acte carnavalesch.

Lo més estrany es que entre 'ls llanús hi figurava alguna persona de carrera científica. De que serveix lo talent y la dignitat del saber, si ab tanta facilitat se rebaixa y confon ab lo més repugnant de nostra civilització!

En quant a lo demés de la festa, la butaca dels paganos y la caixa del rector donaran explicacions.

XARADA

Es un adverbí primera, segona es un animal, mais musical tercera, y nom d' home nom Totat.

A. GIBERT.

o

MUDANSA

Mirantme lo tot un dia al Tot veig veure venir, que portara un tot va dir y un aucell tot que daria.

J. PERRA

SIN·DICON

É LAS CABORIAS DEL PUNERO 468 KARABA—CÓ-MO-CK. GABORLIPICH—Després de festa pesta.

Tp. «La Ambrora», Ronda de la Unió, 6, Barcelona